

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Beaty Miničovej a členiek JUDr. Viery Pepelovej a JUDr. Eleny Krajčovičovej, v právnej veci žalobcu **B.**, zastúpeného JUDr. B., proti žalovanému **C.**, zastúpenému JUDr. P., **o zaplatenie 10 315 774 Sk**, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 17 Cb 118/03–211 zo dňa 30. októbra 2006, takto

r o z h o d o l :

Napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **m e n í** tak, že žalobu **z a m i e t a**.

Žalobca je povinný zaplatiť žalovanému na účet právneho zástupcu trovy konania vo výške 804 491 Sk.

Odvolanie žalobcu **o d m i e t a**.

O d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 10 315 774 Sk s 9,07% úrokom z omeškania p.a. od 6. júla 2006 do zaplatenia, ako aj trovy konania vo výške 81 423 Sk.

V odôvodnení uviedol, že žalobca požadoval od právneho predchodcu žalovaného zaplatenie sumy 10 000 Sk s príslušenstvom, z titulu náhrady škody, ktorá mu vznikla na základe protiprávneho úkonu žalovaného. O návrhu žalobcu na rozšírenie žaloby zo dňa 24. mája 2006, ktorým požadoval, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie istiny vo výške

10 315 774 Sk s 13% ročným úrokom z omeškania, rozhodol súd uznesením, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 6. júla 2006.

Predmetom sporu je náhrada škody, ktorá predstavuje nevyplatenú dividendu akcionára spoločnosti T., spoločnosti B. za účtovný rok 2002 v sume 10 315 774 Sk. Žalobca zmenovým výpisom z účtu majiteľa cenných papierov ku dňu 9. októbra 1998 preukázal, že je vlastníkom 98 kusov akcií spoločnosti T. Žalovaný svoj úkon na uvedenom doklade označil ako služba 005 – zmena majiteľa cenného papiera. Zákonnosť nadobudnutia akcií je potvrdená aj v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28. februára 2001 sp. zn. M Cdo 2/99, ktorým bolo zamietnuté mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora SR.

Ministerstvo financií SR ako orgán štátneho dozoru s poukazom na ustanovenie § 82 zák. č. 600/1992 Zb. v znení neskorších predpisov vydalo dňa 9. decembra 1998 rozhodnutie o uložení opatrenia na nápravu zistených nedostatkov číslo 043/1998/SAN, ktorým uložilo žalovanému uviesť do pôvodného stavu, t.j. stavu platného pred 9. októbrom 1998, evidenciu účtu majiteľa – M. ako jediného majiteľa akcií vydaných spoločnosťou T., číslo emisie 880970000480 séria 01, ako aj evidenciu registra emitenta, ktorým je spoločnosť T. Opravu má Stredisko cenných papierov, a.s., vykonať v zápisoch, týkajúcich sa evidencie majiteľa účtu a registra emitenta ku dňu, keď sa chybný zápis vykonal, pričom má zaslať všetkým osobám, na ktorých účte alebo v ktorých registri opravu vykonal, výpis z ich účtu alebo registra. Z textu rozhodnutia je zrejmé, že žalovaný má možnosť podať proti nemu rozklad.

Žalovaný realizoval rozhodnutie ešte v deň jeho doručenia, t.j. 9. decembra 1998 tak, že vykonal zápis v evidencii registra emitenta T., výsledkom čoho bolo, že na účte majiteľa – žalobcu nezostali žiadne cenné papiere, čo je preukázané stavovým výpisom z účtu majiteľa zo dňa 10. decembra 1998.

Žalovaný je právnickou osobou, zriadenou na vykonávanie špecifických činností v rozsahu a spôsobom, predpísaným Zákonom o cenných papieroch a Obchodným zákonníkom.

Žalovaný teda vedel a musel vedieť, že podľa § 56 ods. 1 písm. a/ zákona o cenných papieroch je povinný evidovať zaknihované cenné papiere, zmeny ich majiteľov a ďalšie

údaje, ktoré sa ich týkajú, a to v rozsahu ustanovenom týmto zákonom. Rovnako vedel a musel vedieť, že zmeny osoby majiteľa cenného papiera sa v súlade s ustanovením § 7 zákona môžu vykonávať prevodom cenného papiera, čo je zmena osoby oprávnenej z tohto cenného papiera, uskutočnená na základe zmluvy a prechodom cenného papiera, čo je zmena osoby majiteľa cenného papiera na základe iných právnych skutočností. V tejto súvislosti súd prvého stupňa poukázal na ustanovenia §§ 21 ods. 1, 22 ods. 1 a 68 zákona o cenných papieroch.

Obranu žalovaného, podľa ktorej pri odpisovaní 98 akcií spoločnosti T., z účtu žalobcu v prospech M. konal v súlade so zákonom, lebo realizoval rozhodnutie Ministerstva financií, vydané v rámci výkonu štátneho dozoru v zmysle ustanovení § 82 a nasl. Zákona o cenných papieroch nemožno považovať za dôvodnú. Žalovaný musel vedieť, že realizácia uvedeného rozhodnutia MF SR podstatným spôsobom zasiahne do jeho právneho vzťahu so žalobcom a v konečnom dôsledku bude mať dopad na výkon akcionárskych práv žalobcu a jeho ďalších práv z vlastníctva akcií vyplývajúcich. Žalovaný v oblasti kontroly nie je vo vzťahu k MF SR v subordinácii, jeho rozhodnutie splnil dobrovoľne, hoci v zmysle poučenia mohol proti nemu podať rozklad. Vzhľadom na dôsledky, ktoré musel poznať, bolo jeho povinnosťou uplatniť všetky zákonom dané opravné prostriedky.

Rozhodnutie Ministerstva financií SR č. 043/1998/SAN zo dňa 9. decembra 1998 bolo rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28. mája 2002 sp. zn. 4 Sž 143/01, právoplatným dňa 4. júla 2002 zrušené a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie. Žalobca vyzval žalovaného na vykonanie opravy na účte majiteľa cenného papiera v zmysle § 64 zák. 600/1992 Zb. v spojení s § 163 ods. 6 zák. č. 566/2001 Z.z.

Úrad pre finančný trh žalobcovi listom zo dňa 8. novembra 2002 oznámil, že spoločnosť T., dňa 31. januára 2000 zmenila podobu akcií zo zaknihovaných na listinné, v dôsledku čoho žalovaný nemôže vykonať opravu v príslušnej evidencii.

Keďže žalovaný bol subjektom rozhodnutia MF SR č. 043/1998/SAN, je pre neho záväzný výrok rozsudku o jeho zrušení, aj keď žalovanému neukladá bezprostredne žiadne povinnosti. Z dikcie výroku rozsudku jednoznačne vyplýva, že dňom právoplatnosti rozsudku sa uvedené rozhodnutie zrušuje od začiatku v celom rozsahu. Žalovaný bol povinný v zmysle

§ 64 zákona o cenných papieroch vykonať opravu chybného zápisu, ku ktorému došlo dňa 9. decembra 1998 a nie spätnú zmenu majiteľa akcií vo svojej evidencii ku dňu, keď sa chybný zápis vykonal a obnoviť právny stav pred vydaním zrušeného rozhodnutia, čo znamená zapísať na účet žalobcu údaj o vlastníctve 98 akcií od 8. októbra 1998 do dňa zrušenia emisie 31. januára 2000.

Súd prvého stupňa ďalej v odôvodnení napadnutého rozhodnutia poukázal na predpoklady vzniku práva na náhradu škody podľa § 373 Obchodného zákonníka a dospel k záveru, že v danom prípade sú splnené.

Žalobca si tiež uplatnil právo na zaplatenie úroku z omeškania vo výške 13% ročne podľa § 369 Obchodného zákonníka v znení účinnom do 1. februára 2004. Vzhľadom na to, že nárok na náhradu škody mohol vzniknúť najskôr po rozhodnutí valného zhromaždenia spoločnosti T., o vyplatení dividend, teda po 29. máji 2003, súd dospel k záveru, že je potrebné postupovať podľa § 369 v spojení s § 502 Obchodného zákonníka v znení účinnom do 31. januára 2004. Preto priznal žalobcovi úrok z omeškania vo výške 9,07% ročne.

Proti rozsudku podal žalovaný odvolanie.

Podľa jeho názoru v predmetnej veci nie je pasívne legitimovaný. Pokiaľ je žalobca akcionárom spoločnosti T., má voči tejto spoločnosti nárok na výplatu dividend. V súdnom konaní nebolo preukázané, že by tento nárok v dôsledku konania žalovaného zanikol, preto žalobcovi nevznikla žiadna škoda, ktorú by si mohol voči žalovanému uplatňovať.

Rozhodnutie Ministerstva financií SR 043/1998/SAN je rozhodnutím vydaným v správnom konaní, ktorým sa rozhodlo o povinnostiach žalovaného, preto vo vzťahu k ministerstvu žalovaný vystupoval ako podriadený subjekt. Žalovaný plnil predmetné rozhodnutie pod hrozbou štátneho donútenia a podanie rozkladu by na jeho povinnosť nemalo žiadny vplyv, pretože rozhodnutie bolo predbežne vykonateľné. Rešpektovaním správneho rozhodnutia preto nemohol žalovaný konať protiprávne tak, ako to tvrdí súd prvého stupňa. Žalobca nepreukázal žalovanému v čase vzniku údajného ušlého zisku, t.j. v priebehu roka 2003 existenciu právoplatného rozsudku, žalovanému preto nebol poskytnutý relevantný podklad, na základe ktorého mal opravu realizovať.

Žalovaný zotrváva na svojich predchádzajúcich stanoviskách, že súčasný stav evidencie akcií spoločnosti T., mu neumožňuje realizovať zápis, resp. opravu, ktorú od neho požaduje žalobca. V tejto súvislosti poukazuje na ustanovenie § 11 ods. 1 zákona č. 600/1992 Zb., ako aj ustanovenie § 17 ods. 1 zákona č. 566/2001 Z.z. Vzhľadom na zánik registra emitenta zásah do evidencie zaknihovaných cenných papierov, vedenej žalovaným, nie je možný, pretože akcie majú v súčasnosti listinnú podobu.

Pokiaľ ide o možnosť opravy ku dňu právoplatnosti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, žalovaný v súčasnosti vedie len zoznam akcionárov spoločnosti T., pričom nie je oprávnený v ňom robiť zmeny z vlastného podnetu alebo podnetu inej osoby. Zoznam majiteľov listinných akcií spoločnosti T., nemožno považovať za obdobu registra emitenta v prípade zaknihovaných akcií. Existuje preto objektívna prekážka, ktorá bráni žalovanému uskutočniť vo svojej evidencii zmeny, týkajúce sa predmetných akcií, čo je liberačným dôvodom podľa § 374 ods. 1 Obchodného zákonníka. Súd prvého stupňa napadnutým rozhodnutím nerozhodol o celom uplatnenom úroku z omeškania.

Navrhuje, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietne.

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedol, že žalovaný je v spore pasívne legitimovaný, pretože svojím protiprávnym konaním spôsobil, že žalobca nie je zapísaný v zozname akcionárov spoločnosti T. a pri premene podoby akcií zo zaknihovaných na listinné mu preto emitent T., neodovzdal akcie v listinnej podobe, ani nezabezpečil jeho zápis do zoznamu akcionárov vedenom pri listinných akciách. Z tohto dôvodu bol žalobca vinou žalovaného zbavený výkonu všetkých práv spojených s akciami na meno emitovanými spoločnosťou T. Ku vzniku škody došlo výlučne protiprávnym úkonom žalovaného. V konaní žalobca preukázal a žalovaný nijako nespochybnil, že dňa 8. júla 2002 mu bolo doručené právoplatné rozhodnutie súdu a jeho povinnosťou bolo vykonať opravu alebo doplnenie v jeho evidencii a tak rešpektovať ustanovenie § 64 zákona o cenných papieroch. Žalobca platne nadobudol dňa 9. októbra 1998 98 akcií spoločnosti T., čo bolo potvrdené rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28. februára 2001, č. k. M Cdo 2/99. Napadnuté rozhodnutie vo veci samej navrhuje potvrdiť.

Žalobca podal odvolanie proti výroku o trovách konania.

Uviedol, že na základe uznesenia č. k. 17 Cb 118/02–135, právoplatného dňa 22. júla 2006, je povinný zaplatiť súdny poplatok za rozšírený návrh v sume 618 348 Sk. V tejto výške mu vznikla poplatková povinnosť, ktorá tvorí pasívum jeho majetku a predstavuje jednu z položiek, spadajúcich do trov konania. V predmetnej veci mal žalobca plný úspech, má preto právo na náhradu súdneho poplatku aj z rozšíreného návrhu, a to aj v prípade, že tento v čase vyhlásenia rozsudku ešte nebol zaplatený.

Navrhuje, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutom výroku tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania vo výške 699 771 Sk.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal vec podľa § 212 ods. 1 a § 214 ods. 1 O.s.p. Po preskúmaní napadnutého rozsudku a konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné.

Predmetom sporu je náhrada škody vo forme ušlého zisku, ktorá predstavuje nevyplatený podiel na zisku žalobcovi ako akcionárovi spoločnosti T., za účtovný rok 2002 vo výške 10 315 774 Sk.

Podľa § 373 a nasl. Obchodného zákonníka predpokladmi vzniku zodpovednosti za škodu sú : a/ protiprávny úkon, b/ vznik škody, c/ príčinná súvislosť medzi protiprávnym úkonom a vznikom škody. Všetky uvedené predpoklady majú objektívnu povahu a musia byť splnené súčasne. Ich existenciu musí preukázať poškodený.

Podľa názoru súdu prvého stupňa protiprávnosť konania žalovaného spočíva v tom, že realizoval Rozhodnutie Ministerstva financií Slovenskej republiky o uložení opatrenia na nápravu zistených nedostatkov č. 043/1998/SAN zo dňa 9. decembra 1998, ktorým mu bolo uložené do troch dní od jeho doručenia uviesť do pôvodného stavu, t.j. do stavu platného pred 9. októbrom 1998, evidenciu majiteľa – M. – ako jediného majiteľa akcií, vydaných spoločnosťou T., Bratislava, IČO X. identifikačné číslo emisie 880970000480 séria 01, ako aj evidenciu registra emitenta, ktorým je spoločnosť T.. Opravu v zápisoch, týkajúcich sa evidencie majiteľa účtu a registra emitenta bol žalovaný povinný vykonať ku dňu, kedy sa

chybný zápis vykonal. Uvedené rozhodnutie bolo zrušené rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, vydaným pod sp. zn. 4 SŽ 143/01. Protiprávnosť konania žalovaného je podľa súdu prvého stupňa daná aj tým, že po zrušení rozhodnutia Ministerstva financií nevykonal opatrenia smerujúce k obnoveniu pôvodného stavu na účte žalobcu ako majiteľa cenných papierov.

Protiprávnosť úkonu spočíva v porušení povinnosti stanovenej zmluvou alebo zákonom. V danom prípade žalovaný realizoval rozhodnutie, vydané v správnom konaní, ktorým mu Ministerstvo financií ako štátny orgán vykonávajúci dozor nad kapitálovým trhom v zmysle § 83 ods. 2 zákona č. 600/1992 Zb. o cenných papieroch v znení neskorších predpisov uložilo povinnosť vykonať opatrenia na nápravu zistených nedostatkov. Splnenie vykonateľného rozhodnutia štátneho orgánu vydaného postupom podľa príslušných ustanovení zákona č. 71/1967 Zb. zo strany účastníka správneho konania preto nemožno považovať za protiprávne konanie.

Neobstojí tiež tvrdenie, že v prípade pochybností o správnom rozhodnutí mohol podať žalovaný proti nemu opravný prostriedok, keďže podanie opravného prostriedku je právom, nie však povinnosťou účastníka konania. Nebolo preto preukázané splnenie uvedeného predpokladu pre priznanie práva na náhradu škody.

Dňom 31. januára 2000 došlo k zmene podoby akcií emitenta T., zo zaknihovaných na listinné. Ako vyplýva z ustanovenia § 11 ods. 1 zákona č. 600/1992 Zb. o cenných papieroch, žalovaný bol povinný do 30 dní odo dňa, keď dostal od emitenta oznámenie o premene podoby akcií, odovzdať emitentovi výpis z jeho registra podľa § 63 ods. 1 písm. b/, a to v rozsahu evidovaných údajov, týkajúcich sa cenného papiera, ktorého podoba sa premieňa. Od okamihu splnenia tejto povinnosti už žalovaný nemohol vykonávať vo svojej evidencii bez pokynu emitenta žiadne zápisy, týkajúce sa cenného papiera, ktorého podoba sa premieňa, keďže zákonom daný charakter evidencie cenných papierov takýto postup neumožňuje.

Ďalším predpokladom vzniku zodpovednosti za škodu je vznik škody. Škodou je majetková ujma vyčísliteľná v peniazoch, ktorá sa môže prejaviť vo forme skutočnej škody

alebo ušlého zisku. Ušlý zisk je v peniazoch vyjadriteľná majetková ujma spočívajúca v tom, že nedošlo k zväčšeniu majetku poškodeného v dôsledku porušenia právnej povinnosti.

Ušlý zisk podľa žalobcu v danom prípade predstavuje hodnotu dividendy, vyplatenej akcionárom spoločnosti T., Bratislava, v roku 2002.

Podľa § 178 ods. 1 Obchodného zákonníka akcionár má právo na podiel na zisku spoločnosti (dividendu), ktorý valné zhromaždenie podľa výsledku hospodárenia určilo na rozdelenie.

Žalobca preukazuje vlastníctvo 98 kusov akcií spoločnosti T., zmenovým výpisom z účtu majiteľa cenných papierov ku dňu 9. októbru 1998. Ako vyplýva z citovaného ustanovenia § 178 ods. 1 Obchodného zákonníka, právo na vyplatenie dividendy má akcionár voči spoločnosti. Žalobca však napriek tomu, že sa považuje za akcionára spoločnosti T., nepreukázal, či došlo k uplatneniu tohto práva voči spoločnosti a rovnako ani prípadnú nevymáhateľnosť tohto práva. Nebol preto preukázaný ani tento predpoklad vzniku práva na náhradu škody.

Príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a vznikom škody je daná vtedy, ak škoda vznikla ako následok určitého porušenia právnej povinnosti. Zo skutkových zistení v predmetnej veci je zrejmé, že tento predpoklad vzniku práva na náhradu škody nie je splnený.

Keďže súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil, odvolací súd napadnutý rozsudok podľa 220 O.s.p. zmenil tak, že žalobu zamietol.

O trovách odvolacieho konania, ako aj konania pred súdom prvého stupňa, rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 2, § 142 ods. 1 O.s.p.

Žalobca je povinný nahradiť žalovanému účelne vynaložené trovy prvostupňového konania vo výške 105 585 Sk (odmena advokáta žalovaného za 3 úkony právnej služby podľa § 13 ods. 1 vyhl. č. 163/2002 Z.z. – príprava a prevzatie zastúpenia, podanie odporu, účasť na pojednávaní dňa 2. júna 2004, 3x režijný paušál po 136 Sk, 3 úkony právnej služby

podľa § 10 ods. 1 vyhl. č. 655/2004 Z.z. – účasť na pojednávaní dňa 22. marca 2006, vyjadrenie zo dňa 22. apríla 2006 a účasť na pojednávaní dňa 14. júna 2006, 3 x režijný paušál vo výške 163 Sk, 3 úkony právnej služby podľa § 10 ods. 1 vyhl. č. 655/2004 Z.z. – vyjadrenie zo dňa 5. septembra 2006, účasť na pojednávaní dňa 25. októbra 2006 a dňa 30. októbra 2006, 3x režijný paušál vo výške 163 Sk. Keďže advokát žalovaného je platiteľom dane z pridanej hodnoty, zvyšuje sa jeho odmena o uvedenú daň vo výške 19%).

Trovy odvolacieho konania predstavujú sumu 698 906 Sk (zaplatený súdny poplatok za odvolanie vo výške 618 942 Sk, odmena advokáta žalovaného za dva úkony právnej služby podľa § 10 ods. 1 vyhl. č. 655/2004 Z.z. – odvolanie zo dňa 18. decembra 2006, účasť na pojednávaní dňa 7. augusta 2008, 1x režijný paušál vo výške 163 Sk a 1x režijný paušál vo výške 190 Sk. Odmena je zvýšená o daň z pridanej hodnoty vo výške 19%).

Keďže žalovaný bol v konaní zastúpený právnym zástupcom, súd uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť náhradu trov konania na účet právneho zástupcu v zmysle § 149 ods. 1 O.s.p.

Žalobca podal odvolanie proti výroku o trovách konania v časti, týkajúcej sa nepriznania náhrady súdneho poplatku za žalobu, ktorý v čase rozhodovania súdu prvého stupňa ešte nebol zaplatený. Vzhľadom na výsledok odvolacieho konania odvolací súd odvolanie žalobcu ako bezpredmetné podľa § 218 O.s.p. odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave dňa 7. augusta 2008

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu